

INTEGRAL TA'LIM JARAYONIDA MAKTAB O'QUVCHILARINING IJODIY FAOLIYAT TAJRIBASINI SHAKLLANTIRISH

Inamov Nurmirza Dedamirzayevich

Namangan davlat universiteti

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktab va maktabdan tashqari ta'limda o'quvchi-yoshlarni kasb-hunarga yo'naltirish, ijodiy faoliyat tajribasini shakllantirish muammosi va ta'lim fan, texnika va san'at manbai sifatida bugungi kun bilan bog'liq tub o'zgarishlar, ijtimoiy, iqtisodiy sharoitlarga doimiy moslashish zarurati va fanlarning integratsiyalashuvi jarayoni bilan bog'liqligi, uning izchilligi va bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llash qobiliyati hususida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: Uzluksiz ta'lim, kasb-hunar, kelajak kasblari, o'z-o'zini baholash, integratsiya, texnologik ta'lim, uzluksiz tizim.

FORMING THE CREATIVE ACTIVITY EXPERIENCE OF SCHOOL STUDENTS IN THE PROCESS OF COMPREHENSIVE EDUCATION.

Inamov Nurmirza Dedamirzayevich

Namangan State University

Abstract: In this article, the problem of directing students to professions in school and extracurricular education, the problem of forming experience of creative activity and education as a source of science, technology and art are fundamental changes related to today. , the need for constant adaptation to social and economic conditions and the connection with the process of integration of sciences, its consistency and the ability to apply knowledge in practical activities were discussed.

Keywords: Continuing education, profession, future professions, self-assessment, integration, technological education, continuous system.

Ijodiy faoliyat tajribasini shakllantirish muammosi insoniyat jamiyatining eng muhim muammolaridan biri bo'lib kelgan va shunday bo'lib qolmoqda. Bu zamonaviy jamiyatda ayniqsa dolzarb masaladir, chunki ta'lim fan, texnika va san'at manbai sifatida bugungi kun bilan bog'liq tub o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Yangi O'zbekistonning 2022–2026 yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasida

umumta'lim maktablari kasb o'rganish istagidagi bitiruvchilarining davlat tomonidan kamida bir kasbni egallashiga ko'maklashuvchi tizimni joriy etish vazifasi belgilangan. Iqtisodiyot barqarorligi, barcha sohalarda rivojlangan davlatlar bilan bellasha olish ham mehnat bozoridagi kadrlarning salohiyatiga bog'liq. Bunday kadrlar esa, eng avvalo, maktabda shakllanadi [1].

Kasb-hunarga yo'naltirishda o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy fazilatlari bilan birga ular tanlayotgan sohaga layoqati qay darajada muvofiqligini aniqlash, bu borada fan o'qituvchilari, sinf rahbarlari, ota-onalar va mahalla faollarining shaxsiy namunasi va hamkorligini mustahkamlash katta ahamiyat kasb etadi [2]. Hozirgi kunda shiddat bilan o'zgarib borayotgan ijtimoiy va iqtisodiy sharoitlarga doimiy moslashish zarurati hamda har qanday sohadagi zamonaviy mutaxassis ishlashga majbur bo'ladigan doimiy ravishda o'sib borayotgan ma'lumotlar hajmi va fanlarning integratsiyalashuvi jarayoni bilan bog'liq bo'lib, kelajak avlod nafaqat keng bilimga ega bo'lishi hamda ijodiy faoliyatni yuqori darajada rivojlantishi lozim [3]. Insonning zamonaviy jamiyatning murakkab voqeliklariga moslashishi uchun nafaqat to'plangan bilimlar hajmi, balki uning izchilligi va bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llash qobiliyati hal qiluvchi ahamiyatga ega [4]. Bu hodisalar o'rtasidagi yangi aloqalarni ko'rish va shaxs va jamiyat uchun muhim bo'lgan intellektual salohiyatlarni yaratishga qodir bo'lgan shaxsdan ma'lum ijodiy qobiliyatlarni talab qiladi [5]. Ijodkor o'quvchi ushbu amaliy ko'nikmalarga yuqori darajada erisha olishi amaliyotda o'z aksini topgan. Ijodiy shaxsning mustaqillik, g'ayrioddiylik, nostandartlikda namoyon bo'ladigan yangi muammolarni qo'yish, ularni hal qilishda o'ziga xos yondashuvlarni topish qobiliyati, vaziyatni tanqidiy tahlil qilish, g'oyalarni bir sohadan ikkinchisiga o'tkazish qobiliyati alohida ahamiyatga ega [6]. Ijodiy faoliyatning yuksak maqsadlari, vazifalari va vositalarini doimiy ravishda izlash qobiliyati. Katta maktab o'quvchilarining ijodiy faoliyati tajribasini shakllantirish o'quvchilarni turli xil o'quv, keyinchalik ishlab chiqarish va hayotiy muammolarni hal qilishga tayyorlash jarayonining zaruriy tarkibiy qismidir. Ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish ijodiy salohiyatni o'z-o'zini rivojlantirish, fanlararo bilim va amaliy ko'nikmalarni egallash uchun katta imkoniyatlar yaratadi.

M. N. Berulava, V. I. Zagvyazinskiy, M. Pak va boshqalar tomonidan ishlab chiqilgan nazariy tamoyillarga asoslanib, maktab o'quvchilarini integratsiyalashgan ta'lim jarayonining eng muhim bosqichlari quyidagilardan iborat ekanligi aniqlandi:

1) o‘quv materialini o‘zlashtirish va uni bilimlarning o‘zaro bog‘liqligida taqdim etish. ;

2) ta'limning tizimlashtirilgan mazmunini o‘zlashtirish va ijodiy faoliyatda tajriba to‘plash;

3) katta maktab o‘quvchilarini mustaqil aqliy faoliyatga, ijodiy faoliyatda tajriba to‘plash uchun amaliy harakatlarga, o‘z xulosalari va qarorlarini shakllantirishga yo‘naltirish. Natijada, biz integratsiyalashgan ta'limning mohiyati shundan iboratki, o‘quv jarayonida katta maktab o‘quvchilarining kognitiv faoliyatining tabiati va tuzilishi tubdan o‘zgarib, ijodiy faoliyat tajribasini shakllantirishga sabab bo‘ladi [7]. Integratsiyalashgan ta'limni bizning tadqiqotimizda asosiy o‘rin sifatida tanlash quyidagilar bilan belgilanadi: bu bizga nafaqat mavzu mazmunining xususiyatlariga e‘tibor berishga imkon beradi, balki fanlararo aloqalarni sezilarli darajada rivojlantirish va chuqurlashtirishni nazarda tutadi. fanlararo aloqalar, turli fanlarni o‘qitishni muvofiqlashtirishdan ularning chuqur o‘zaro ta'siriga o‘tish; ushbu o‘quv jarayonida turdosh fanlar bir-birini uzviy ravishda to‘ldiradi, bir-biriga tayanadi, bu amaliy ko‘nikmalarni amalga oshirishda ijodiy faoliyat tajribasini yaratishga yordam beradi. Katta yoshdagi maktab o‘quvchilarining kognitiv faoliyati tajribasining mazmuni bilim darajasining o‘sishi tufayli o‘rganilayotgan muammoga oid yangi ma'lumotlar, aloqalar va bog‘liqliklar bilan asta-sekin rivojlana boradi. Pedagogik adabiyotlar va ilmiy tadqiqotlarni o‘rganish va tahlil qilish mobaynida, integratsiyalashgan ta'lim maktab o‘quvchilari uchun optimal ta'lim variantini topishga yordam beradi [8].

Xulosa sifatida shuni aytishimiz mumkinki, maktab o‘quvchilarining ijodiy faoliyati tajribasi tushunchasi ikki tomonlama ko‘rib chiqiladigan integrativ ta'limni, bir tomondan, o‘quvchilarning o‘zaro bog‘liqliklarni kashf etishini ta'minlaydigan faoliyat jarayoni sifatida tushunamiz. Bilim va ijodiy ko‘nikmalarni egallash uchun zarur bo‘lgan hodisalarning xossalari va qonuniyatlari, ularni amaliyotda samarali qo‘llash; boshqa tomondan, shaxsiy funktsiyalarni amalga oshirishga hissa qo‘shadigan faoliyat natijasida ularga nafaqat yangi hodisalarni kuzatish va baholash, balki ularning hayotiga yangilik elementlarini kiritish uchun mos usullar va muhitlarni topish va ulardan foydalanish uchun real imkoniyat beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ujan, O. Yu. Katta maktab o'quvchilarining ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish darajalarining diagnostikasi [Matn] / O. Yu. Ujan // Sibir pedagogika jurnali. - 2008. - No 9. - B. 254-260.

2. Ujan, O. Yu. Ta'limni modernizatsiya qilish natijasi sifatida integral kadrlar tayyorlash [Matn] / O. Yu. Ujan // Rossiyada va xorijda kasbiy ta'lim. - 2011 yil 2(4). - 90-95-betlar.

3. Ujan, O. Yu. Integratsiyalashgan darslar orqali yuqori sinf o'quvchilarining ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishning amaliyotga yo'naltirilgan modeli [Matn]: VI Xalqaro ilmiy-amaliy materiallar.

4. Inamova. M. D. Isayev Sh. Sh., "PAXTA CHIGITINI LABORATORIYA SHAROITIDA ANALIZLARI," Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali, p. 6, 15.04.2023.

5 A. U. Inamova. M. Kamola O.I., «INCREASING THE EFFICIENCY OF SAW GINNING TECHNOLOGY,» The American Journal of Engineering and Technology.

6. I. S. S. M. M. B. O. Inamova. M. D. q. Sarimsakov Olimjon Sharifjanovich, «Пахта хомашёсини ифлосликлардан тозалашда олинган натижаларни тахлили,» То'qimachilik va yengil sanoatda ilmhajmdor innovatsion texnologiyalar va dolzarb muammolar yechimi (To'qimachilik va yengil sanoat -2023), p. 10, 26-27 aprel 2023 .

7. O. B. I. S. M. Inamova. M. Sarimsaqov O.SH., «Theoretical Study of the Process of Contaminants from Raw Cotton Moving on the Surface of the Grate,» Problems in the Textile and light industry in the context of integration of science and industry and ways to solve them, p. 6, 2022.

8. I. M. Q. Yoldashev Kh., «Effect Of Moisture Content In The Process Of Storing, Drying And Cleaning The Seed Cotton,» Science, Education, Innovation in THE MODERN WORLD International Scientific and Current Research Conferences, p. 6, 2021-10-15.

9. I. M. Q. M. Yoldashev Kh. S., «Effect Of Moisture Content In The Process Of Storing, Drying And Cleaning The Seed Cotton,» INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND CURRENT RESEARCH CONFERENCES, p. 6, 15-10-2021.

10.Инамова. М. А. Н. Исаев Ш. Ш., «Чигит саралаш қурилмасида фракцияларга ажратиш тадқиқотлар тахлили,» "Им-фан муаммолари yosh tadqiqotchilar talqinida" mavzusidagi respublika ilmiy konferensiya tahrir konferensiya tahrir kengashi, p. 7, 30 mart 2023.

11.И. А. Исаев.Ш, «Чигит саралаш қурилмасида фракцияларга ажратиш тадқиқотлар тахлили,» Илим фан муаммолари ёш тадқиқотлар талқинида мавзусидаги 7 сонли республика илмий конференсияси, p. 6, 30 март 2023 йил 1 қисм.

Research Science and
Innovation House

